

Dingo, Yö ja Mamba – 80-luvun huikeat porilaiset

Pekka Laine

Jokainen 80-luvulla nuoruutensa elänyt muistaa, kuinka Dingosta ja Yöstä puhuttiin yläasteen käytävillä. ”Kummasta pidät enemmän?” kaikuivat kysymykset. Dingoä pidettiin enemmän tyttöjen musiikkina, ja siksi pojat eivät myöntäneet pitävänsä siitä, vaikka oikeasti moni piti siitä enemmän kuin Yöstä. Vasta 90-luvulla kun Dingo oli jo lopettanut, aikuiseksi kasvaneet pojat alkoivat kuunnella Dingoä häpeilemättä. Kahden suuren porilaisen varjoon jäi kolmas merkittävä yhtye, Mamba – ”Eihän sitä kuuntele kuin naiset”, vähäteltiin.

Dingon keulahahmo ja perustaja oli Pertti ”Nipa” Nieminen, nykyään Neumann. Hän alkoi koota vuonna 1982 uutta yhtyettä. Rumpaliksi tuli Juha ”Quuppa” Seittonen ja kitaristiksi Jonttu Virta. Myöhemmin kokoonpanoa täydensi basisti Jarkko Eve ja kosketinsoittaja Tuomo Vähä-Pesola. Neumann ei kuitenkaan ollut tyytyväinen Vähä-Pesolaan ja vaihtoi hänet Pete Nuotioon. Näin kasassa oli klassinen Dingo.

Yhtye harjoitteli Porissa Annankatu 6:ssa, jossa on edelleen ”Dingokämpäksi” nimetty tila. Kesällä 1983 Finnlevy oli etsimässä kykyjä Porissa ja Dingoä onnisti. Jo vuosi perustamisensa jälkeen sillä oli levytyssopimus taskussa.

Räjähtävä suosio ja nopea kuolema

Levyraati-ohjelma määritteli 1980-luvulla nuorison musiikkimakua. Tammikuussa 1984 Dingon single *Sinä ja minä* voitti Levyraadin. Siitä alkoi tie tähtiin.

Huhtikuussa 1984 julkaistu albumi *Nimeni on Dingo* pysyi myydyimpien levyjen joukossa koko vuoden. Tähän päivään mennessä sitä on myyty 109 000 kappaletta. Basisti Jarkko Eve korvattiin Pepe Laaksosella. Syksyllä julkaistiin kappale *Autiotalo*, josta tuli Dingon myydyin single.

Keväällä 1985 julkaistiin kakkosalbumi *Kerjäläisten valtakunta*, josta tuli Dingon suosituin levy. Sitä myytiin yhdessä viikossa 125 000 kappaletta. Kerjäläisten valtakunta on Suomen kaikkien aikojen 4:nneksi myydyin levy.

Kesällä 1985 elettiin Dingo-hysteriaa, jonka vertaista Suomessa ei ollut koskaan nähty eikä koskaan nähdä. Anekdootin mukaan rumpali ”Quuppa” huomasi nurmikkaa ajaessaan, että hänen puuhiaan seurasi kadulla 50 ihmistä. Dingon jäsenet alkoivat kyllästyä suursuosioon.

Maaliskuussa 1986 ilmestyi albumi *Pyhä klaani*, joka ei myynyt enää samalla tavalla. Eräiden musiikkitoimittajien mielestä Dingon epäonnistunut *Koulukapina*-esitys Levyraadissa oli yksi alamäen syistä. Kesällä Dingon kiertuemyyjä huijasi Dingolta satojatuhansia markkoja. Kosketinsoittaja Pete Nuotio vaihdettiin takaisin Tuomo Vähä-Pesolaksi. Suosio ei ollut enää entistä, ja huijaus vaikeutti raha-asioita.

Neumann ilmoitti 4. lokakuuta 1986 Nivalassa, että keikka jäisi Dingon viimeiseksi. Dingo halusi lopettaa vielä huipulla ollessaan. Dingon hajoaminen sai mediassa suurta huomiota.

Sittemmin Dingo on palannut keikkailemaan monissa eri kokoonpanoissa. Se on kuitenkin muuttunut lähinnä Neumannin soolouraksi, jossa soittajat muuttuvat koko ajan. Suurinta suosiota Neumann on saanut osana Vain elämää –televisiosarjaa, jonka vuoden 2012 albumi on Suomen 6:nneksi myydyin.

Yö luotti pitkäjänteisyyteen

Yö perustettiin vuonna 1981. Laulaja Olli Lindholm kuoli laulaja Jussi Hakulisen laulavan ja kertoi tälle, että haluaisi päästä esittämään Hakulisen lauluja. Kun Hakulisen oma yhtye hajosi keväällä 1981, Lindholm ja Hakulinen päättivät perustaa uuden yhtyeen. Mukaan tuli kitaristi Jani Viitanen, basisti Juha Rauäng ja rumpali Harry Varhala, joka vaihdettiin myöhemmin Tapio Walliniksi.

Vuonna 1982 yhtye trenasi mutta keikkaili harvakseltaan. Tapio Wallin vaihdettiin Veikko Lehtirannaksi. Yhtye teki demon, jossa levy-yhtiön mukaan ei ollut ”kaupallista potentiaalia”. Kappaleet olivat Jussi Hakulisen käsialaa.

Syksyllä 1982 Yö sijoittui 3:nneksi rockin SM-kilpailuissa. Jäsenet kertoivat, että edellisillan oluenjuonti vei mahdollisuuden parempiin sijoihin. Yhtye tapasi Poko Rekordsin Epe Heleniuksen, joka lupasi mahdollisuuden demonauhan tekemiseen.

Vuonna 1983 Yö aloitti virallisesti yhteistyön Poko Rekordsin kanssa. Ensimmäinen single oli ”Likaiset legendat I”. Elokuussa ilmestyi single ”Särkynyt enkeli”, joka nousi singlelistan kärkeen. Varietee-albumi äänitettiin 6 päivässä ja se julkaistiin 13. marraskuuta. Vuodenvaihteeseen mennessä sitä oli jo myyty yli 50 000 kappaletta.

Samaan aikaan kun Dingo-hysteria alkoi villitä Suomea, myös keikkaileva Yö sai aikaan teinihysterian. Anekdootin mukaan yhtye sai yhdessä päivässä yli 130 kirjettä. Kiertueen jälkeen yhtye äänitti Lempäälässä *Nuorallatanssija*-albumin. Kappale *Joutsenlaulu* valittiin Radiomafian äänestyksessä parhaaksi kotimaiseksi kappaleeksi.

Yhtyeen selkäranka Jussi Hakulinen oli sanoittanut ja säveltänyt kaikki Yön julkaistut kappaleet *Nuorallatanssija*-albumiin saakka. Hän kuitenkin kyllästyi muiden jäsenten juomiseen. Juhannuskonsertin 1985 jälkeen Hakulinen erosi yhtyeestä ja siirtyi soolouralle. Alkuperäinen Yö oli hajonnut. Yö kuitenkin jatkoi musiikin tekemistä ilman Hakulista.

Syksyllä Yö julkaisi *Myrskyn jälkeen* –albumin. Olli Lindholm vastasi nyt sanoituksista ja sävellyksistä. Yön levymyynti kuitenkin hiipui pikkuhiljaa, mutta toisin kuin Dingo se ei hajonnut. Vuoden 1986 aikana Lindholm, Viitanen ja Rauäng muuttivat Tampereelle. Yöstä oli tullut tamperelainen yhtye.

Yö jatkoi tasaisesti levyjen julkaisua ja keikkailua. Uuteen hurjaan kukoistukseen Yö nousi vasta 2000-luvulla. V. 2001 se julkaisi kokoelman *Legenda*, jota on myyty yli 146 000 kappaletta. V. 2003 se julkaisi *Rakkaus on lumivalkoinen* –albumin, jota on myyty melkein 140 000 kappaletta.

Mamba muistetaan kappaleista

Mamba perustettiin Porissa v. 1984. Mamban keulahahmo on Tero Vaara, joka sekä vastaa useimpien kappaleiden sanoituksista että sävellyksistä. Mamban sanoitukset ovat monesti

luonteeltaan imelän romanttisia, mikä on saattanut estää suurimman suosion. 80-luvulla se miellettiin usein ”naisten bändiksi”.

Mamba aloitti uransa singlellä ”Mitä yhdestä särkyneestä sydäimestä”, josta tulikin valtakunnallinen radiohitti v. 1984. Esikoisalbumi *Mamba* (1985) ei sen sijaan myynyt merkittävästi. Toinen albumi *Lauantai-ilta* (1986) myi kuitenkin jo melkein 50 000 kappaletta, ja siltä lohkesi radiohitti Lauantai-ilta.

Mamba on jatkanut levyjen tekoa ja keikkailua näihin päiviin saakka. Tero Vaara jatkaa yhtyeen luotsaamista, ja muu kokoonpano on vaihdellut vuosien varrella.

80-luvun porilaiset hitit soivat radiossa vieläkin!

Dingon *Autiotalo* ja *Sinä ja minä*, Yön *Joutsenlaulu* ja Mamban *Lauantai-ilta* ja *Mitä yhdestä särkyneestä sydäimestä* ovat hittejä, joita vieläkin joskus kuulee radiossa 30 vuotta myöhemmin. Porissa tehtiin kuolematonta musiikkia 80-luvulla!

Solisteista on tullut kansallisia ikoneita

Dingon Pertti Neumann, Yön Olli Lindholm ja Mamban Tero Vaara ovat television ja sanomalehtien kautta syöpyneet suomalaisten mieliin, vaikka yhtyeiden menestys vaihtelee. *Vain elämää* –televisiosarja sai Dingon hitit elämään uusina versioina.

Haluatko mennä katsomaan?

Dingo, Yö ja Mamba keikkailevat vielä. Yö oli esimerkiksi Nokialla 15. elokuuta Ylisfestareilla. Dingo oli 28. elokuuta Porin Bar Kinossa. Mamban Tero Vaara sen sijaan kertoi marraskuussa 2014, että uusimman levyn teko vei voimat hänestä ja ensimmäiset keikat ovat aikaisintaan syksyllä 2015.

<http://www.dingomania.fi/keikat/>

<http://www.piikkikasvi.fi/yo.php>